

VOLASPODEL

Suäm yelsik boneda :

Doab bal.

Pubom in del zoid

mula alik.

CALABLED VOLAPÜKAKLUBA NOLÜMELOPIK.

Monthly Magazine devoted to the propagation and best interests of a Universal Language.

Entered as Second-class Matter in the Post Office at New York.

YELÜP 4.

NEW YORK, Vul zoid 1894.

NÜM 7.

EDITORIAL.

DEMÜ cen büköpa bleða at denu bekobs bonedanis obas sekusadön pubami nenomomafik bleða at ; nüms lul lemänik yelüpa at opuboms in VIIul, IXul, Xul. XIul e XIIul. Spodels, bonedans e flens valik oba ladetomsös desnu pelotis, nünotis, e l., al S. HUEBSCH, 435 E 86th street, New York, N. Y.

PÜK 'KATOLIK' FA DL. LIPTAY.

FA E. D. FRENCH.

(*Fov e fin.*)

LENSUMOBSÖV leviliko pladalami de *czar* pla *empereur* (imperator), bi nolobs das *czar* binom blefam balik de *Caesar*, nem so famik in jenav de Roma, das posü Nero, limeps valik esumoms oti e elägivoms omi as calanemi al nems tefamik okas. Vilobsöv, if zesüdos, pladalön *imperator* dubü fom deutänik *Kaiser*, bi at i binom votam balik nema *Caesar*. Bevilobsöv atosi, if s. Schleyer iflagomla ; ab plotetobs vemüno, ven at flagom das lensumobs . . . *limep* as vödi pötik, al mekön obis pakapälön fa vol lölik, ven no pakapälobsöv sägo fa uts kels noloms lefuliko kelosi *czar* u *Kaiser*, *sultan* u *shah* bemaloms. Ab fögetobs das imperator, äso i devotams atimik ota *empereur*, *emperor*, *emperador*, *emperadore*, *imperatore*. . . ninlaboms *r*'s tel, sepükam kelas binom so fikulik e sägo nemögik . . . cinäneles, kels laboms nitedi so gletik tefü stabam püka valemik !

“ Ab cils at perüböl fa s. Schleyer, fikuli kiom labomsöv al sepükön vödis votik, in kels tonab *r* no sbinom, a. s. *capital?*—niludöl, kelos binos vemüno dotik, das ats vipoms lenadön püki aikelik ninlaböl vödi valemik et. Täno, kikodo binos zesüdik pladalön *capital* me *kataad?* Velato, volapük, äso liladel it ologom, no binom so nefikulik plo obs yulopels pöfik e licinels popas kaukasik, püköls te pükis yulopik. Binos velatik, das vöds volapükik binoms gledilo balsilabik, kelos yufos vemüno gebami omas . . . if ulenadol nebuko omis! Ab iso binom fikul, if no nemög.

“ Seplanam tasiamöfa jinic at bevü nefikul gebama e fikul lenadama binom kleilik : vöds vpa binoms so balik e blefik, laböl ofeno distini te tonaba bal, das pakofudoms balvoto. Nelaböl kaladi u logodi itik volavöds at no kodoms seki memavik. Ab cödatolsös, ols it, de sams at pasumöl fädo se vödabuk smalik datuvala : *bol, bil, bun, bin, bod, bud, buk, bam, bun, cal, can, cem, cif, cil, cog, del, dil, dan, dun, dut, fat, fel, fid, fil, fal, fit, fot, fut, lab, lad, lam, lan, lel, lil, lol, lom, lon, e l.*

. . . . “ No, o söl, melid de Schleyer ebinom gletik, ab vob pükavik oma binom te bumot jönik nen stabin.

“ Esagob ya das plöp nidik vpa etovom omi de ployeg pükik al kategor püka velätik, pepüköl e pepenöl . . . e säkobs obis if okanom spelön vedön valemik. Beno, gepükobs nu säki et me “ no ” fümikün. Volapük, demü fomam vülik, vimik e sägo fänelik, orivom nevelo binön pük valemik popas pekulivöl. Li kanon nemön ‘valemik’ etosi, keli val no sevom? Gebobs miediko vödis ‘val’ e ‘valemik,’ al bemalön voli in kel lifobs, u bufumo tali su kel lödobs, laböl popis difik, püköl pükis difik mil, äsif lönoms solasites difik, e äsif pateiloms dubü spad nefinik : du velato, lödöp mükik omsik binom te pünil neveütik in nefinöp kosmik.”

Söl Liptay etuvemom fikuli lenadama vödas blefik vpa, äso volapükel alik okanom noelön ; ab deno muton koefön das vöds so sümik binoms ofeno kofudik, e pök veütik ot patuvom i in pük ‘tikavik’ alik, pato in sit pemoböl fa s. Guru Negro, in stäms pevotöl me vokals difik al bemalön modis u fomis difik dunama ot, meköl atoso stämis et ti nemögik al memön.

Krütam at volapüka binom deno te dil smalik e neveütik vobuka de dl. Liptay. Elovepolob so mödikosi dila at te bi as volapükels sötobs vilön

“ To see oursels as ithers see us.”

“ Sükön e sägo blöfön pökis binos nefikulik : fikulikos binos vitön omis ! Krütel jonöl publüge döfis voba sembal, sötom no te tapükön otis, ab i maniföfön tamedi ; e if tuvom das no kanoms pasanön, sötom seseitön dölis oka lautele pekrütöl e vole lölik, al jonön liko om it isuemomöv e idunomöv vobi pekrütöl. Eko fikul !

“ Ab osteifobs al jonön livami lebaliko mögik sugiva vapükik, püka so balik e tikavik das polasumom fa nets demü melid oka, e kludo nen mütam u suädam anik. If konfidobs plöpe sita kosmoglotik obsik, binos bi sit at binom te *nemo* obsik, e bi datuvel sita at no binom obs-ab menad lölik ; bi at, no obs, evobom nezediko al lefulnön ployegi at ; no te du yels, ab du timags lonedik kelis kanon numön dubü tumats e ba sägo dubü milats, bi begin voba at ezitom timü cilüp e sägo timü motöf famüla menik.”

Exämöl sitis “efalimöl” vapükas, lautel epenom kapiti vemüno nitedik tefü jenav püka, e bepenom blefiko lönügis veütikün pükas pesevikün atimik, jönöl licini e lefomami vödäs bevünetik mödik Lafab bevünetik (latinik) paxämom in kapit suköl, tefü tons pötikün e bevünetikün tonaba alik. Fovom al seplänön bemalami devieda vobuka :

“ Klödobs fümiko das ployeg obsik oplöpom, bi pasuädobs das kanon datuvön püki pevipöl, dubü sekikam rigadöfa alik in stuk ota ! Umo ukanobs bevolekön modi at vobama, umo unilobs livami lebaliko mögik sugiva vapükik ! Äso Kolumbus no edatikom ab edatüvom voli nulik, somo vapük spelöl horitis leigo legletik, mutom padatuvön e no padatikön ! Täno spidobsöd al datuvam, Sek ojonom va, edunöls atosi, bitobs äs Kolumbus, u äs . . . Don Quixote, monitel datikälük de la Mancha ! Ployegs büfoik, do nesümöl löliko balvoto, elaboms pöki komunik e funlik at das steifoms al suböladön menadi me pük lekanik u pestaböl su plisips tikavik ab vülik. Beno, äso esagobs e odenuobs nezediko, pük valemik mutom no padatikön ab padatuvön !”

“ Elogobs ya das pük üno pepaköl in vol binom latinapük, no dialeg klatelik ab dialegs atimik ota. Kiöp valikos mostepos, pük no kanom blibön nemufik ; e epötöfom nepelogiko oki in mostep oka, stipes tal-edik e klümavik läna alik e nedes e lönefes neta alik . . . Bi peblöfos das lödels za kiltum balions tala at labedoms umo u luo lefuliko vödastoki keli romanels bäledatik efegelütoms obes, e bi balions kiltum zisumoms ti lafi menada, e, velatiko, voli pekulivöl lölik, mobobs gebön vödastoki at so pepaköl al stukön püki romanik nulik, segun plogam obsik ya pestaböl, konletön vödis valemik, o. b., vödis pageböl valemiko, al fomön me ots püki tikavik, balik e nefikulik al palenadön, pakosietöl se stöf pükik pasevöl ya fa vol lölik. No vipobs denustukön püki de Roma bäledatik, ab tadilo fomön püki nulik, fägik al kotenamön flagamis valik tima nuik. Latinapük klatelik, ifi pebaliköl no kanomöv satön demanis at. Sikodo, no vokobs liladelis al vöda-buk latinik, ibo alim kanom gebön vödastoki motapüka okik.”

Dl. Liptay nunom liladeles oka das vöds 350, finöl me *al*, sabinoms in spänapük, a. s., *animal, central, clerical, local, decimal, final, general, mineral, vocal, fatal, horizontal, vertical*, e l. Ab bi liladels no nitedoms ba okis tefü spänapük, nunom fovo das vöds 350 at binoms no te spänapükik, ab i flentapükik, e das lönoms zu täläneles, bodugäneles, rumäneles, nelijäneles e deutäneles, sägo rusäneles e velatiko menes pekulivöl valik neta zivetik alik ; e atos jenos, bi bufü valikos binoms vöds latinik. I vöds latinik za 500 finöl me *or*, a. s., *actor, censor, ardor, error, anterior, posterior, interior, exterior, superior, inferior, factor, favor, horror, vapor, splendor, professor*, e l., laboms leigiko kaladi bevünetik. Jonom i kladi votik vödäs (flentapükik) finöl me *on* e pato me *ion*, za 1130, a. s., *baron, sermon, bataillon, allusion, version, ambition, aspiration, relation*, e l., kels i laboms licini latinik e gebami ti valemik. Nömodom fovo kedi vödäs sümik, licinöl se ladyekabids latinik, finöl me *ut*, vödis finöl me *ism, ule* e posilabs votik, jüs rivom suami vödäs 10000. Do num vödäs 10000 pageböl valemiko binom te barsedil vödäs patuvöl in vödabuk püka zivetik anik, deno, s. Liptay säkom, vöds lio mödik pageboms laiko?

“Etuvon das Shakespeare, kel egebom vödastoki gletikum ka lautäl aikelik votik, eja fom damatis oka me yuf vödäs difik 15000, somo i enumon vödis difik te 7000 in jafot nedeilik “Paradise Lost” fa Milton. I bib, as sam finik, konom obes ko balikug bemuföl jafami vola e lödelas omik ; deüli mena e sekikam oma se vonagad demü egutön fluki penedälöl ; blodafunami fa Cain, bumami lenafa de Noe, kel emonafom ko sams bidas nimik valik al savön omis de tuvat ; vitimi sona oka fa Abraham, kela nam pebekipom fa God ; visäli xänabima bevü sül e tal, su kel lanels exänoms e edexänoms, pelogöl fa Jakob ; motöfi de Josef, kel peselom fa blods okik ; lemami oma fa Potifar, jimatel kela elabof desänis badik tefü Josef, kel ejelom jamepiko püedi okik, e poso evedom kanzal regäna e l. Bib konom obes atosi e mödikosi votik, me yuf vödäs te 5462 ; me vöds so nemödik godafeds bäledik e nulik pelautoms.”

“Pükatels fe nemödik binoms so püköfik das nedoms vödis umo ka zülmil, mens mödikün no geboms vödis umo ka telmil u kilmil, e sägo mens petidik e nolavik sabinoms, geböl vödis difik no umo ka kilmil u folmil”

“Beno, lofobs begino vödis telna so mödik liladele nitedöl oki tefü livam sugiva vapükik. O. b., lofobs ome diseinü melak bevünetik subsatis, ladyekis, velibis e ladvelibis mödikum ka onedom evelo. Mutobs sesumön deno vödis tefamik, o. b., pönopis, pläpodis e konyunis, e i vödis zesüdikün et kels demü gebam vadelik egetoms in län alik votamis luüno leigik, e umo vulik ka vöds luumo pegeböl.”

“ Somo zitos, aikelüp zivet edlanom oki, das sagon *abstraction, constitution, evolution* ; du vöds bemalöl *fati e moti, blodi e jiblodi, mateli e jimateli*, leigoms te nemödo, sägo in püks laböl licini ot, e luumo in püks laböl rigami difik.”

In kapit suköl s. Liptay bepükom subsati “katolik” keli sükom in vegs ofeno klugik natapukas ; ab posü Schleyer, nek okinom mobön vapüki bekipöl mödis kompligik fomama plunuma, e nenomomafis subsatik votik sibiröl in püks atimik. Nesiämöf “gena glamatik,” patuvöl in netapük ba alik, sesümü nelijapük, e se kel datuvel vpa no ekanom emansipön löliko oki, padilimom dubü pen tipälik lautela obsik. Fovom al bepenön modi oka tefü fomam vödas “katolik”— o. b., valemik. Beginom me *homo*, keli blefom in *hom*, äso flentänels ya edunoms, bemalöl *men* vpik. Me gebam tonabas finik *o* e *a*, stukom *homo*, man, e *homa*, vom. In mod ot, subsats valik sumoms finotis ot, ab te al bemalön geni ; a. s., *parent, parento, parenta*, o. b., pael, fat, mot ; *caval, cavalo, cavala*, o. b., jeval, omjeval, ofjeval. Äso liladel bo nolom ya finots genik ot pageboms fa Lott, Heintzeler e Rosa. Söl Liptay, i suköl nomis netapukas, no belobom finoti patik blo ladyeks.

Numavöds ‘pedatuvöl,’ o. b., pepötöföf se püks romanik fa s. Liptay, binoms *un, dve, tre, quatr, quin, six, set, oct, nov, dek, cent, mil e milion*. Pasevos, das vöds ti ot bemaloms, in püks romanik e germanik suemotis “nulik” e “zül.” Söl Liptay steifom al seplänön jeni at dubü sukölos :

“ Ülfats nobik obas in meids lemurik egeboms vöno numasiti jölik, pla balsetelik nuik, al numön nimis oksik. Sits tel at no nog pepladals lefuliko me numasit balsik, do binöl mödo lisälikum. Ab sit jölik et, kel no binom fikulikum ka sit balsetelik pageböl boso fa nelijels e fa nets votik, ekosietom de numön jü jöl, e beginön denu al zül, äso numon jü balsetel e beginon denu de balsekil jü fin balsetelata telid, e l.”

Täno, segun dl. Liptay, kiüp numasit balsik pelensumom balido, enemön züli “numi nulik,” o. b., *novem, navam*, u fom ülbalid oma. Ludasam at oma labom luüno stabini at, das “zül” e “nulik” laboms fomi sümik in püks mödik. A. s. *novem, novus*, latinapüka ; *ennea, neos*, glikapüka ; *neun, neu*, deutänapüka ; *neuf, neuf*, flentänapüka e l.

Beginü kapit oka tefü konyugam veliba, s. Liptay koefom das erivom dili spinikün sugiva okik. “Demü veüt veliba, konyugam ota evedom no te kligajeval ployegas vapükik, ab i lejek e lutikäl vapükelas valik.”

E velato, in tölatam veliba, mutom lüvön boso vegi pejonöl fa ok, e no kanöl *dativön* fomis pötik ya sibiröl in netapüks, mutom nu *datikön* omis. Ab deno steifom nog al blibön so niliko äs mögos fomes neta-

pükik ; e sit konyugamik oma binom zeladiko balik, do no binom balikum ka konyugam volapükik obsik sötom binön also.

“No kanobs dalofön,” dl. Liptay finom, “blöfi legikum tefü veützesüd e plagöf püka komunik, ka betikäl e libavil, lovöl spelis levipikün, me kel datuvot fa Schleyer pebeglidom, lepato fa deutänels e flentänels. E deno, lasumam volapüka as pük bevünetik ibinom neläb gletik : plä kods ästetik (jönavig), satos tikön dö fikuls mil et, kelis pük de Schleyer lofom mene alik netäta aikelik vipöl lenadön volapüki. Ployeg obsik püka yegik pestaböl su vödastok romanik binom, tadilo, te pük nulolatinik votik, ab obinom pük romanik nelaböl ti löliko nomis glamatik, pük kel demü balikug e yegöf oka, pladom oki, äso kanon ti sagön, as poliel bevünetik tika menik.”

“Vapükaklub pakomitöl fa govef läna alik zivetik, pabegitöl fa nolels yulopik e papaköl fa mens pekulivöl netas valik Yulopa vesüdik binomöv vob menälik *par excellence*, e pöfüdomöv menade lölik. Vapükaklub at, lovöl vemüno tefü veüt oka volapotaklubi, binomöv meb, amal gletobidikün yeltuma telsid, mebamal ba meköl memön nemis e vobis obsik in füdüp fagikün, Äso büpaels obsik, obs, gelütels omsik, labobs bligi vobön plo menad, bi plivileg nobikün kosietom in steifs al yufön menis votik.”

“Beno, if sek voba dabalik e steifa obsik, redakama e feleigama obsik, binom lifafägik ; if votams anik osatoms al fösefön vikodi plisipes stabik obsik, pomesedobs lefuliko plo töbs e plo neits neslipik obsik, e ovilobs kösekön lafi lemänik lifüpa obsik al bevolekam püka “katolik,” speltü kanön atoso sagön tefü obs, na lifüp pufinom, das no elifobs vanlika ; e das ployeg kosmoglotik obsik no ebinom te pöliveg m keli te deil e fögetöf okanoms pönadön, bi *non omnis moriamur.*’.

Elovepolob bagafis nemödik at se vobuk dla Liptay, bi buk at binom läpolot veütikün literate vapükik kel epubom du yels anik, e omutom labön fluni gletik in fomam vapüka et pavaladöl fa valiks, vapüka finik. Vapükel alik, volapükel, spelinel, “esperantist,” sa alim no nog kapälöl zesüdi vapüka, sötom liladön vobuki lenitedik at. (Elovepolob te dili smalik : buk it labom flanis 290.) No kanobs dido, as volapükels, belobön sekis valik davestigama, feleigama e redaka omik, ab buk oma no binom demü atos luumo nitedik u sägo pöfüdik.

Demü def spada in nüm at emutobs seletön laltügis mödumik pegetöl. Laltügs vemo nitedik at fa söls YAKOS, MACKENSEN, NEGORO, NEHLS e l., opuboms iu nüm suköl. RED.

LITERAT PEGETÖL.

Volapükagased valemik (Rupert Kniele, Allmendingen) nüm 54.—
Nünots de Volapükaklub Linz-Urfahr. (A. Pleninger, Linz). nüms 8 e 9.—
Dil oma (Fieweger, Breslau) nüms 17 e 18.— Kosmopolan (A. W. Bateman,
Sydney, Australia) nüm 16 — Le Kosmopolit (Julius Lott, Vienna) nm 13.—
Algemeene Nederlandsche Wereldtaalvereniging (Stadt e Feikema, Arnhem)
nüm 8.—Volapük, (Max Wahren, Hannover) nüm 3.—Kadem bevünetik
volapüka (dilekel Rosenberger, Sanpeterburg) zülag No. 8.—O International
(Jose de Mattos Rosario, Villa Vicoso) nüm 4.

Volapükagased valemik,

puböl halna in mul alik, peredaköl fa
Kniele R. in Allmendingen, Würtem
berg (Germany), kanom pabonedön
me nisedam de maks 2 e fenigs 70 al
redakel Kniele. Bonedams palensn-
moms i plo Melop fa s. Huebsch, 435
E 86th St., New York ; plo Dän fa s.
Bayer. 33 Vesterbrogade in Kopen-
hagen.

**Timapenäd volapükik plo
Dän e Norgän**

pubom velna u jölna a yel e kostom
plo nüms 12 ninkikü potamon kr. 2.60,
maks 3, frans 3,75, doab o 75. Binom
calabled kadema bevünetik volapüka.
Pabonedom me nisedam bonedasu-
äma me potalasig al s. Huebsch, (435
E 86th Str., New York City) u al s.
R. Kniele, (Allmendingen, Würtem-
derg, Deutän) u al redakel cifik, söl
J. Bayer, (33 Vesterbrogade, Köben-
hayn V., Dän).

THE VICTOR DATER Should be used in every home and office. It is
a rubber stamp for every date until 1900 and
will last till then. Sent postpaid on receipt of fifty cents.
D. A. HUEBSCH & CO. 322 PEARL ST., N. Y.

CAN I OBTAIN A PATENT? For a
prompt answer and an honest opinion, write to
MUNN & CO., who have had nearly fifty years'
experience in the patent business. Communica-
tions strictly confidential. A Handbook of In-
formation concerning Patents and how to ob-
tain them sent free. Also a catalogue of mechan-
ical and scientific books sent free.

Patents taken through Munn & Co. receive
special notice in the *Scientific American*, and
thus are brought widely before the public with-
out cost to the inventor. This splendid paper,
issued weekly, elegantly illustrated, has by far the
largest circulation of any scientific work in the
world. \$3 a year. Sample copies sent free.

Building Edition, monthly, \$2.50 a year. Single
copies, 25 cents. Every number contains beau-
tiful plates, in colors, and photographs of new
houses, with plans, enabling builders to show the
latest designs and secure contracts. Address
MUNN & CO., NEW YORK, 361 BROADWAY.

RUSÄNELS

Kanoms bonedön "Vola-
spodeli" me nisedam de
ruabs tel al

Söl OSCAR SERCK

In Sanpeterburg.

VOLAPÜK PUBLICATIONS.

HANDBOOK OF VOLAPÜK

By CHARLES E. SPRAGUE.

A complete treatise, grammar, exercises, vocabulary.
Does not presuppose the knowledge of any foreign
language.....**Price \$1.00**

DICTIONARY OF VOLAPÜK

By M. W. WOOD.

The Standard English-Volapük and Volapük-English
Dictionary, over 300 pp.....**Price \$2.50**

Sent by mail on receipt of Price.

CHARLES E. SPRAGUE,

32D STREET AND 6TH AVE., NEW YORK.

VOLAPÜK

By SAMUEL HUEBSCH.

A Guide for Learning the Universal Language....**Price 50 Cents.**

PÜKEDS DE SOLOMON

PELOVEPOLÖL SE ÜLVÖDEM FA SAMUEL HUEBSCH.

Being a Translation of the Proverbs of Solomon from the
Original Text into the Universal Language Volapük.

Price 50 Cents.

Sent by mail on receipt of Price.

SAMUEL HUEBSCH,

435 E 86TH STREET, NEW YORK.

REDAKEL E PÜBEL : SAMUEL HUEBSCH, 435 E 86TH St., N. Y.